

Övergripande kulturfrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2004 och 2005.

Förslagen rör

- utvärdering av några kulturpolitiska mål,
- betydelsen av Mångkulturåret 2006,
- översyn av stöden till samisk kultur och till övriga nationella minoriteter,
- begäran om långsiktighet i statens stöd till kulturlivet,
- Kulturrådets roll i Sverige och internationellt,
- nya principer för uppräknig av stöden till regionala kulturinstitutioner,
- översyn av förhållandet mellan projekt- och verksamhetsstöd,
- samordning av offentliga medel till kulturområdet,
- samordning mellan kulturinstitutioner på central, regional och lokal nivå,
- uppföljning av Barnaktionsgruppens förslag,
- statens stöd till Immigrationsinstitutet resp. Grekiskt kulturcentrum,
- markering av Gustav Eriksson Vasas dödsdag,
- högtidlighållande av Astrid Lindgrens 100-årsdag,
- ett nytt arkitekturår och
- riktlinjer för att uttala sifferserier.

Samtliga motionsyrkanden avstyrks.

I betänkandet finns tio reservationer och två särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Ärendet och dess beredning	7
Utskottets överväganden	8
Utvärdering av några av de kulturpolitiska målen	8
Mångkulturåret	10
Översyn av reglerna för stöd till nationella minoriteter	12
Stöd till den samiska kulturen	13
Nordiskt samarbete för att stödja de nationella minoriteterna	14
Långsiktighet i statens stöd till kulturlivet	15
Kulturrådets roll	16
Ansökningar om EU-bidrag	19
Uppräkningen av anslagen till de regionala kulturinstitutionerna	21
Samordning av de offentliga medlen	22
Förhållandet mellan projekt- och verksamhetsstöd	23
Samordning mellan kulturinstitutioner på central, regional och lokal nivå	25
Kulturrådets internationella uppdrag	26
Uppföljning av Barnaktionsgruppens förslag	27
Immigrantinstitutet i Borås	29
Grekiskt kulturcentrum	29
Markering av Gustav Eriksson Vasas dödsdag	31
Arkitekturår	31
Högtidlighållande av Astrid Lindgrens minne m.m.	32
Riktlinjer för uttal av sifferserier	33
Reservationer	35
1. Utvärdering av några av de kulturpolitiska målen, punkt 1 (m, fp, kd, c)	35
2. Mångkulturåret, punkt 2 (v)	36
3. Översyn av reglerna för stöd till nationella minoriteter, punkt 3 (v)	36
4. Stöd till den samiska kulturen, punkt 4 (fp, c)	37
5. Nordiskt samarbete för att stödja de nationella minoriteterna, punkt 5 (v)	37
6. Långsiktighet i statens stöd till kulturlivet, punkt 6 (m, fp, kd, c)	38
7. Ansökningar om EU-bidrag, punkt 8 (m, fp, kd, c)	39
8. Samordning av de offentliga medlen, punkt 10 (kd)	39
9. Samordning mellan kulturinstitutioner på central, regional och lokal nivå, punkt 12 (v)	40
10. Uppföljning av Barnaktionsgruppens förslag, punkt 14 (v)	40
Särskilda yttranden	42
1. Kulturrådets roll, punkt 7 (c)	42
2. Förhållandet mellan projekt- och verksamhetsstöd, punkt 11 (v)	42
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	43
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004	43

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005 44

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

- 1. Utvärdering av några av de kulturpolitiska målen**
Riksdagen avslår motion 2004/05:Kr229.
Reservation 1 (m, fp, kd, c)
- 2. Mångkulturåret**
Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr336 yrkande 5.
Reservation 2 (v)
- 3. Översyn av reglerna för stöd till nationella minoriteter**
Riksdagen avslår motion 2004/05:Kr274 yrkande 2.
Reservation 3 (v)
- 4. Stöd till den samiska kulturen**
Riksdagen avslår motionerna 2004/05:Kr368 yrkande 34 och 2005/06:Kr381 yrkande 41.
Reservation 4 (fp, c)
- 5. Nordiskt samarbete för att stödja de nationella minoriteterna**
Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr336 yrkande 9.
Reservation 5 (v)
- 6. Långsiktighet i statens stöd till kulturlivet**
Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr418 yrkande 4.
Reservation 6 (m, fp, kd, c)
- 7. Kulturrådets roll**
Riksdagen avslår motionerna 2004/05:Kr354 yrkande 2 och 2005/06:Kr334 yrkandena 3 och 4.
- 8. Ansökningar om EU-bidrag**
Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr334 yrkande 34.
Reservation 7 (m, fp, kd, c)
- 9. Uppräkningen av anslagen till de regionala kulturinstitutionerna**
Riksdagen avslår motionerna 2004/05:Kr361 yrkande 5 och 2005/06:Kr417 yrkande 8.
- 10. Samordning av de offentliga medlen**
Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr418 yrkande 8.
Reservation 8 (kd)

11. Förhållandet mellan projekt- och verksamhetsstöd

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:Kr274 yrkande 5 och 2005/06:Kr398 yrkande 25.

12. Samordning mellan kulturinstitutioner på central, regional och lokal nivå

Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr336 yrkande 12.

Reservation 9 (v)

13. Kulturrådets internationella uppdrag

Riksdagen avslår motion 2004/05:Kr374.

14. Uppföljning av Barnaktionsgruppens förslag

Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr336 yrkande 3.

Reservation 10 (v)

15. Immigrantinstitutet i Borås

Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr402.

16. Grekiskt kulturcentrum

Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr397 yrkandena 1 och 3.

17. Markering av Gustav Eriksson Vasas dödsdag

Riksdagen avslår motion 2004/05:Kr386.

18. Arkitekturår

Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr269.

19. Högtidlighållande av Astrid Lindgrens minne m.m.

Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr319 yrkandena 1 och 2.

20. Riktlinjer för uttal av sifferserier

Riksdagen avslår motion 2005/06:Kr372.

Stockholm den 16 februari 2006

På kulturutskottets vägnar

Lennart Kollmats

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lennart Kollmats (fp), Lars Wegedal (s), Kent Olsson (m), Paavo Vallius (s), Nikos Papadopoulos (s), Gunilla Tjernberg (kd), Matilda Ernkrans (s), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Göran Persson i Simrishamn (s), Birgitta Sellén (c), Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s), Anna Lindgren (m), Inger Nordlander (s), Rossana Dinamarca (v), Hans Backman (fp), Peter Pedersen (v) och Johan Andersson (s).

Ärendet och dess beredning

I betänkande 2005/06:KrU16 har utskottet nyligen avstyrkt ett 90-tal motionsyrkanden om övergripande kulturfrågor från allmänna motionstiden 2004 och 2005. Samtliga yrkanden har behandlats i särskild ordning, eftersom de är identiska med eller liknar motionsyrkanden som behandlats tidigare under mandatperioden.

Utskottets överväganden

Utvärdering av några av de kulturpolitiska målen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om att några av de nationella kulturpolitiska målen, nämligen mångfaldsmålet och det internationella målet, ska utvärderas. Utskottet hänvisar dels till sina tidigare uttalanden, dels till att regeringen inom kort kommer att överlämna en skrivelse till riksdagen med anledning av den internationella kulturutredningens slutsatser och förslag.

Jämför reservation 1 (m, fp, kd, c).

Inledning

Riksdagen beslutade hösten 1996 om nya nationella mål för kulturpolitiken.¹ De sju nya målen är

- att värna yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att använda den,
- att verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande,
- att främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet och därigenom motverka kommersialismens negativa verkningar,
- att ge kulturen förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället,
- att bevara och bruka kulturarvet,
- att främja bildningssträvanden,
- att främja internationellt kulturutbyte och möten mellan olika kulturer inom landet.

Regeringen överlämnade våren 2002 en skrivelse till riksdagen med en resultatredovisning för ett av de nationella målen, nämligen det s.k. jämlikhets- eller delaktighetsmålet. Regeringens redovisning sträckte sig över en 20-årsperiod och speglade utvecklingen både före och efter det att de nya kulturpolitiska målen antagits. Riksdagen tog hösten 2002 ställning till resultatkrivelsen, som lades till handlingarna.²

Då det gäller målet att främja kulturell mångfald har en rad insatser gjorts under senare år från statens sida. Bland annat kan satsningen på särskilda regionala konsulenter för mångkultur nämnas. Konsulenternas uppgift är att i samarbete med statliga, regionala och lokala krafter stimulera en utveckling som tar till vara det mångkulturella samhällets skiftande uttrycksformer och att främja mångfalden i kulturlivet. Vidare inrättades Statens

¹ Prop. 1996/97:3, bet. 1996/97:KrU1 s. 39–42, 1996/97:129.

² Skr. 2001/02:176, bet. 2002/03:KrU1, rskr. 2002/03:57.

museer för världskultur som en ny myndighet 1999. Myndigheten har bl.a. till uppgift att visa och levandegöra världens kulturer och att dokumentera och belysa olika kulturers yttringar och villkor. Därutöver kan nämnas att regeringen har utlyst ett särskilt mångkulturår 2006 och att regleringsbrevet för 2006 anger att det är ett övergripande mål för myndigheterna på kulturområdet att ett mångfaldsperspektiv ska integreras i hela deras verksamhet.

Motionen

Anita Sidén och Ulf Sjösten (båda m) föreslår i *motion 2004/05:Kr229* att kulturpolitiken ska utvärderas för att vi ska stå bättre rustade i internationella kulturmöten. Motionärerna hävdar att invandrarna har svikits på många punkter och att de inte har fått ta del av hur man gör och tänker i Sverige. Mötet med ett samhälle som förtränger sina egna traditioner och kulturyttringar kan leda till sådana motsättningar som kulturpolitiken ska motverka.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har uppfattat att det är målen om kulturell mångfald och internationell kultur som motionärerna med sitt förslag anser bör utvärderas.

Som framgår av inledningen till detta avsnitt har en rad insatser gjorts under senare år från statens sida för att främja kulturell mångfald.

Vidare kan nämnas att det av 2006 års regleringsbrev för Statens kulturråd framgår att ett av målen för rådet är att följa upp integrationspolitiken. Enligt regeringens anvisning till rådet ska den etniska och kulturella mångfalden inom kulturutbudet öka. Likaledes ska andelen utövare med utländsk bakgrund öka inom kulturlivet. Rådet ska redovisa i vilken grad målen har uppnåtts med hjälp av indikatorer som också ska ligga till grund för en närmare analys av den utveckling som skett i förhållande till målen och orsakerna därtill.

Då det gäller det internationella kulturpolitiska målet kan följande nämnas. Den internationella kulturutredningen har kartlagt de nuvarande svenska insatserna för den internationella kulturverksamheten utifrån de kulturpolitiska målen men även från utrikes-, handels- och biståndspolitiska mål. Utredningen har också analyserat vilka synergier som finns mellan olika mål som styr internationell verksamhet inom svenska kulturmyndigheter och har lämnat förslag till hur de statliga insatserna ska utformas i framtiden. Regeringen har aviserat att en skrivelse om internationell kulturpolitik ska överlämnas till riksdagen våren 2006.

En resultatskrivelse som regeringen våren 2002 lämnade till riksdagen gällde ett av de kulturpolitiska målen, nämligen jämlikhets- och delaktighetsmålet. Någon liknande utvärdering av övriga kulturpolitiska mål har emellertid inte lämnats till riksdagen. Det finns därför skäl att i detta sammanhang erinra om att utskottet vid 2003/04 års riksmöte berörde frågan och bl.a. anförde följande (bet. 2003/04:KrU1 s. 22).

Det återstår således att göra motsvarande redovisningar för de övriga sex målen. Detta torde kräva att målen får gälla för en relativt lång period. De tidigare målen gällde under drygt 20 år. Det är dock inte givet att redovisningar måste göras på samma sätt för vart och ett av målen. De skulle lika gärna kunna bedömas och effekterna av den förda politiken få en god genomlysning om utvärderingar och redovisningar görs samtidigt för flera av de kulturpolitiska målen och inom mera begränsade delar av kulturområdet.

Utskottet har alltså samma inställning. Något tillkännagivande om att en utvärdering av mångfaldsmålet och det internationella målet bör göras torde inte vara motiverat.

Med hänvisning till det anförda finner utskottet att det inte är påkallat med något särskilt uttalande från riksdagen med anledning av motionen. Motion 2004/05:Kr229 (m) avstyrks således.

Mångkulturåret

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om att riksdagen ska göra ett tillkännagivande bl.a. om betydelsen av Mångkulturåret 2006. Utskottet uttrycker en förhoppning om att insatserna under året ska ge utslag i kulturlivet framöver.

Jämför reservation 2 (v).

Inledning

För att uppnå kulturell mångfald och för att lyfta fram betydelsen av ett ökat ansvar inom offentligt finansierad kulturverksamhet gentemot större delar av befolkningen, har regeringen utlyst 2006 till ett särskilt mångkulturår. En nationell samordnare har tillkallats för att i samarbete med olika aktörer inom kultursektorn, myndigheter, institutioner m.fl. utarbeta ett program för året och vara ett stöd för aktörerna.

Av regeringsbeslut från maj 2005 framgår att Mångkulturåret 2006 ska bidra till följande långsiktiga målsättningar.

- Kulturutbudet under 2006 och därefter ska generellt vara mångfasetterat och i större utsträckning än idag aktualisera andra kulturuttryck än det traditionellt svenska eller västerländska.
- Andelen konstnärliga upphovsmän, utövare och kulturadministratörer med utomsvensk eller minoritetsbakgrund ska öka permanent och utgöra en större andel av de yrkesmässigt verksamma inom hela det offentligfinansierade kulturlivet.
- Kulturutbudet ska under 2006 och därefter generellt nå en bredare publik än i dag, inkluderande en ökad andel av befolkningen med utländsk bakgrund.

- Internationella samarbeten och ett aktivt utbyte av kultur över gränser bör öka.

Motionen

I *motion Kr336* av Lars Ohly m.fl. (v) påminner motionärerna om att regeringen utsett 2006 till Mångkulturår. Denna satsning måste ges möjligheter att verka vidare under de följande åren, och man måste komma fram till en hållbar modell som man kan arbeta kulturpolitiskt efter. Det kan ta tid och det kan krävas resurser, men det är nödvändigt om inte rasism och främlingsfientlighet ska spräcka samhället. Riksdagen bör därför göra ett uttalande om Mångkulturårets betydelse och behovet av att följa upp insatserna under de följande åren (yrkande 5).

Utskottets ställningstagande

Syftet med Mångkulturåret 2006 är att på ett bestående sätt öka alla invånares möjlighet att delta i kulturlivet och att skapa ett samspel mellan olika kulturtraditioner. Syftet är också att skapa incitament för att offentligt finansierade kulturverksamheter på ett tydligt sätt ska spegla och införliva den etniska och kulturella mångfald som finns i dagens Sverige. Samordnaren av Mångkulturåret ska lämna en redovisning av uppdraget senast den 1 juli 2007 (dir. 2004:169).

Av det anförda framgår att regeringen och motionärerna i allt väsentligt har samma inställning till Mångkulturårets syften. Den redovisning som ska överlämnas till regeringen efter det att året avslutats bör utgöra grunden för framtida insatser på det mångkulturella området.

Utskottet vill för sin del uttrycka en förhoppning om att Mångkulturåret 2006 ska kunna få stor betydelse och leda till att kulturlivet berikas och utvecklas i hela landet och att insatserna under året ska ge utslag i kulturlivet framöver. Genom att ett stort antal myndigheter, institutioner, stiftelser, bolag, kommuner, landsting, regioner, länsstyrelser, fria aktörer m.fl. kommer att medverka bör året få ett tydligt genomslag i hela landet. Riksdagen har återkommande informerats om året och också tagit ställning till ekonomiska satsningar i samband med behandlingen av statsbudgeten. Något särskilt uttalande från riksdagens sida om Mångkulturårets betydelse torde inte behövas.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr336 (v) yrkande 5.

Översyn av reglerna för stöd till nationella minoriteter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om en översyn av reglerna för bidragen till de nationella minoriteterna. Utskottet hänvisar bl.a. till de uttalanden som ligger till grund för bidragsfördelningen inom kulturområdet till de nationella minoriteterna.

Jämför reservation 3 (v).

Inledning

Sverige har ratificerat Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter. Därmed har Sverige erkänt att samer, sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar är nationella minoriteter i Sverige. Sverige har också ratificerat den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (minoritetsspråkskonventionen). Minoritetsspråken är samiska, finska, meänkieli (tornedalsfinska), romani chib och jiddisch.

Sedan 2002 anvisas särskilda medel för de nationella minoriteternas språk och kultur under anslag 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete*. Medlen fördelas av Kulturrådet. För 2005 avsattes 8 miljoner kronor för ändamålet. Dessutom anvisades särskilda medel under samma anslag för att stödja sverigefinsk amatörteater. Något motsvarande belopp har inte specificerats i regleringsbrevet för 2006. Detta beror på att regeringen numera har delegerat till Kulturrådet att avgöra hur stort belopp som ska användas för stöd till nationella minoriteter.

Särskilda medel utgår även för Sverigefinska språknämndens verksamhet under anslag 28:13 *Bidrag till Svenska språknämnden och Sverigefinska språknämnden*.

Motionen

I *motion 2004/05:Kr274* av Lars Ohly m.fl. (v) föreslås att en översyn ska göras av regelverket för bidragen till de nationella minoriteterna (yrkande 2). Motionärerna hänvisar till de slutsatser och förslag som Kulturrådet har presenterat i rapporten *De nationella minoriteterna (2001:4)*. Enligt rapporten bör bl.a. en genomgång göras av förordningarna på kulturområdet för att analysera om förändringar behöver göras för att anpassa dem till den nationella minoritetspolitiken.

Utskottets ställningstagande

Till grund för bidragsfördelningen inom kulturområdet till de nationella minoriteterna ligger uttalanden från regeringen och riksdagen i samband med behandlingen av propositionen om nationella minoriteter i Sverige.³

³ Prop. 1998/99:143, yttr. 1999/2000:KrU2y, bet. 1999/2000:KU6, rskr. 1999/2000:69.

Dessa uttalanden innebär att de nationella minoriteterna särskilt bör beaktas vid fördelningen av det statliga stödet till litteratur och kulturtidskrifter samt övrig kulturverksamhet. Regeringen fördelar bidrag i enlighet med tre stödförordningar, nämligen förordningen (1998:1469) om statligt litteraturstöd, förordningen (1993:567) om statligt stöd till kulturtidskrifter och förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Vidare kan utskottet tillägga att riksdagen nyligen har tagit ställning till regeringens filmpolitiska proposition.⁴ I enlighet med vad som uttalas i propositionen har regeringen därefter gett Filminstitutet i uppdrag att se över hur produktionen av filmer på nationella minoritetsspråk bäst kan stärkas (prop. s. 27). Filminstitutet ska redovisa uppdraget under 2006.

Slutligen kan utskottet även nämna att det av kulturmyndigheternas regeringsbrev framgår att mångfaldsperspektivet ska integreras i deras verksamhet samt att Riksarkivet har fått ett särskilt uppdrag att utveckla arbetsformerna för samarbetet med andra institutioner och organisationer om frågor som rör dokument på de nationella minoritetsspråken.

Enligt utskottets uppfattning är det inte motiverat att begära en översyn av det slag som föreslås i motion 2004/05:Kr274 (v) yrkande 2. Motionsyrkandet bör avslås av riksdagen.

Stöd till den samiska kulturen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker två motionsförslag om stöd till den samiska kulturen. Utskottet framhåller att Sametinget redan nu har möjlighet att tillsammans med andra kulturmyndigheter samverka om att finansiera projekt, vilket också sker. Motionsyrkandena är i det avseendet således tillgodosedda.

Jämför reservation 4 (fp, c).

Inledning

Under anslag 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* har för 2006 ca 14,4 miljoner kronor avdelats för samisk kultur och samiska organisationer samt för Sameteatern. Medlen disponeras av Sametinget.

Sametinget är både en statlig myndighet och ett folkvalt organ. Av Sametingets hemsida framgår att kulturarbetet utgör ett viktigt arbetsområde för Sametinget. Enligt sametingslagen (1992:1433) ska Sametinget verka för en levande samisk kultur och ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Till Sametingets uppgifter hör särskilt att fördela de medel som via statsbudgeten anslås till samisk kultur. Därtill kommer medel från Samefonden som ska gå till samisk kultur och

⁴ Prop. 2005/06:3, bet. 2005/06:KrU5, rskr. 2005/06:98.

samiska organisationer. Sametinget har antagit en handlingsplan för samisk kulturpolitik 2006. I planen anges vilka områden man fördelar medel till och vad som prioriteras under året. Den sammanlagda budgeten för 2006 uppgår till 19,4 miljoner kronor och fördelas av Sametingets kulturråd.

Motionerna

I två motioner, 2004/05:Kr368 (yrkande 34) och Kr381 (yrkande 41) av Lars Leijonborg m.fl. (fp) hävdar motionärerna att samefrågorna hanteras dåligt. På kulturens område skulle det vara förhållandevis enkelt att stödja den samiska kulturen genom att ge Sametinget utökade befogenheter och möjlighet att kanalisera ekonomiska resurser till kulturaktiviteter i samarbete med de centrala statliga kulturmyndigheterna.

Utskottets ställningstagande

I inledningen till detta avsnitt redovisas det ekonomiska kulturstöd som Sametinget disponerar.

Utskottet vill framhålla att Sametinget redan nu har möjlighet att tillsammans med andra kulturmyndigheter, som t.ex. Statens kulturråd, samverka för att finansiera olika projekt, vilket också sker. Motionsyrkandena är i det avseendet redan tillgodosedda.

Utskottet kan inte se att det finns skäl att tillstyrka motionerna 2004/05: Kr368 (fp) yrkande 34 och Kr381 (fp) yrkande 41. De bör avslås av riksdagen.

Nordiskt samarbete för att stödja de nationella minoriteterna

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om samarbete inom Nordiska rådet beträffande de nationella minoriteterna. Utskottet hänvisar till att ett sådant samarbete som motionärerna efterlyser har påbörjats och att en deklARATION för en nordisk språkpolitik väntas bli antagen senare i år.

Jämför reservation 5 (v).

Motionen

I *motion Kr336* av Lars Ohly m.fl. (v) föreslår motionärerna att riksdagen ska uppdraga åt regeringen att – via Nordiska rådet eller på andra sätt – utreda hur de minoritetsspråkiga kulturena kan stärkas genom samarbete över de nordiska gränserna. Tillgången till litteratur på romani chib, meänkieli, samiska och jiddisch är enligt motionärerna mycket dålig, på vissa

håll obefintlig. Även möjligheterna att finansiera film på minoritetsspråken samiska och finska tycks vara dåliga, sämre i Sverige än i Norge och Finland (yrkande 9).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inhämtat att Nordiska rådet för närvarande behandlar ett förslag till en deklaration för en nordisk språkpolitik som väntas bli antagen senare under 2006. Deklarationen kommer enligt uppgift att innehålla mål för en demokratisk språkpolitik i Norden. För att nå målen krävs bl.a. att kultur- och utbildningsministrarna arbetar med en rad frågor, bl.a. mångspråkighet, eftersom många nordbor har annat modersmål än landets majoritetsspråk. Det gäller främst de lagfästa minoritetsspråken, vilka för Sveriges del är samiska, meänkieli, romani, jiddisch och finska.

Det samarbete som motionärerna efterlyser har således påbörjats. Motion Kr336 (v) yrkande 9 synes i väsentlig grad vara tillgodosett. Yrkandet avstyrks därmed.

Långsiktighet i statens stöd till kulturlivet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om långsiktighet i statens stöd till kulturlivet. Utskottet anser att det är olyckligt om myndigheterna skulle drabbas av ryckighet i medelstillsdelningen men har likväl förståelse för att det någon gång kan ske. Oförutsedda behov kan aktualiseras och resurser och prioriteringar måste – då som alltid – vägas mot varandra. Utskottet hänvisar i sammanhanget till bestämmelser i budgetlagen.

Jämför reservation 6 (m, fp, kd, c).

Motionen

I *motion Kr418* av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd) understryks betydelsen av att långsiktighet ska präglade statlig kulturpolitik. Exempelvis ska ett museum som har i uppgift att vårda ett fysiskt kulturarv inte behöva se att delar av samlingen bokstavligen äts upp av skadeinsekter på grund av att medelstillsdelningen inte räckt till ett visst år. Enligt motionärerna låter den socialdemokratiska regeringen ofta tillfälliga prioriteringar styra. Satsningar görs utan att man ser till långsiktighetens betydelse. En höjning av ett anslag ett år som sedan tas tillbaka året efter skapar otrygghet och försvårar långsiktiga satsningar (yrkande 4).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är angeläget att de statliga satsningarna präglas av långsiktighet. Det är givetvis olyckligt om myndigheterna drabbas av ryckighet på sätt som anförs i motionen. Utskottet kan likväl ha förståelse för att medelstildelningen någon gång tillfälligt kan behöva begränsas för att regeringen ska kunna upprätthålla budgetlagens krav på att utgiftstaket inte ska överskridas. Utskottet förutsätter att regeringen i sådana lägen tydligt informerar myndigheter och organisationer om vilka konsekvenser begränsningen får för medelstildelningen.

Samtidigt vill utskottet framhålla att regeringen givetvis alltid måste kunna få ställa krav på myndigheter, institutioner och organisationer som får statligt kulturstöd. De organisationer som uppstår måste i sin tur ha beredskap och flexibilitet både i ekonomiskt hänseende och då det gäller personalsituationen, så att de har möjlighet att möta oförutsedda händelser.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionsyrkandet. Riksdagen bör således avslå motion Kr418 (kd) yrkande 4.

Kulturrådets roll

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker tre motionsyrkanden som främst syftar till att Kulturrådets roll ska utredas och att rådets verksamhet delvis ska regionaliseras. Utskottet som anser att resultatet av Ansvarskommitténs arbete inte bör föregripas framhåller att den fråga som motionärerna tar upp är av central betydelse för synen på hur den statliga kulturpolitiken ska bedrivas och hur de nationella kulturpolitiska målen ska uppnås. Kulturrådet ska i det sammanhanget främja samspelet mellan de centrala, regionala och lokala insatserna.

Jämför särskilt yttrande 1 (c).

Inledning

Statens kulturråd är central förvaltningsmyndighet inom kulturområdet. Enligt sin instruktion (1988:676) ska rådet följa utvecklingen inom området och ge ett samlat underlag för den statliga kulturpolitiken samt bistå regeringen vid genomförandet av denna. Av instruktionen framgår också att rådet ska svara för uppföljning och utvärdering av de statliga insatserna och att rådet ska samverka och samråda med statliga, kommunala och landstingskommunala myndigheter samt med institutioner och andra organ. Samverkan mellan den centrala, regionala och lokala nivån framhålls också i regeringens regleringsbrev till Kulturrådet.

Försök med decentraliserad bidragsgivning på bl.a. kulturområdet pågår sedan slutet av 1990-talet. Försöksverksamheten med ändrad regional ansvarsfördelning gäller numera endast för Skåne län, där det regionala självstyrelseorganet har övertagit befogenheten från Kulturrådet att besluta om fördelningen av statsbidrag till regional kulturverksamhet under tiden den 1 juli 1998–den 31 december 2010. Denna modell innebär att regionen själv får besluta om hur statsbidragen ska fördelas till institutioner i regionen som regeringen har förklarat vara stödberättigade.

Motionerna

I *motionerna 2004/05:Kr354* yrkande 2 och *Kr334* yrkande 3 av Birgitta Sellén m.fl. (c) föreslås att den statliga styrningen av kulturen ska minskas medan den lokala och regionala kulturen ska stärkas. Det lokala självstyret bör tillåtas spela en verklig roll även då det gäller utformningen av kulturpolitiken. Beslut om verksamheter och fördelning av statliga bidrag bör fattas så nära människan som möjligt. Som en följd härav föreslår motionärerna i *motion Kr334* (c) yrkande 4 att Statens kulturråds roll ska utredas och att förutsättningarna för att regionalisera delar av dess verksamhet ska ses över.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare under innevarande riksmöte avstyrkt ett motionsförslag från Folkpartiet liberalerna om en minskning av Kulturrådets myndighetsanslag och därmed också om en viss förändring av rådets roll (jfr bet. 2005/06:KrU1 s. 38–39). De yrkanden av Centerpartiet som utskottet nu behandlar är mer långtgående till sin karaktär och innebär att en översyn ska göras av Kulturrådets roll i syfte att ändra nuvarande ansvarsfördelning inom kulturområdet.

Utskottet är väl medvetet om att de regionala och lokala nivåerna är av central betydelse för det svenska kulturlivet. Det statliga kulturstödet består till mycket stor del av medel som används regionalt och lokalt. Regionala och kommunala nämnder och beslutande församlingar har självklart bäst kännedom om de varierande förutsättningar som gäller i de egna regionerna och kommunerna. De avgör också själva vilka satsningar som de vill göra på kulturområdet. Endast på biblioteksområdet finns det nationella föreskrifter som innebär att det ska finnas ett länsbibliotek i varje län och att varje kommun ska ha ett folkbibliotek (bibliotekslagen 1996:1596).

På den nationella nivån hanteras uppgifter av övergripande natur som bör åvila den nationella kulturmyndigheten. Kulturrådet är den centrala instans som har överblick över de varierande förutsättningar, behov och önskemål inom kulturområdet som finns i hela landet. Den främsta övergripande uppgiften för Kulturrådet är att rådet ska medverka till att förverkliga de nationella kulturpolitiska målen. Som ett led i detta arbete samverkar Kulturrådet med andra myndigheter, kommuner och landsting. Kulturrådet är även samverkanspart i de regionala tillväxtprogrammen. Kul-

turrådet ger också i budgetunderlag och omvärldsanalyser till regering och riksdag underlag till beslut samt förslag till vilka områden som bör prioriteras vid fördelningen av de statliga stöden till Kulturrådets ansvarsområde. Mot den angivna bakgrunden finns det goda skäl till att Kulturrådet även har ansvar för exempelvis fördelningen av statsbidrag till regionala och lokala institutioner.

Den pågående försöksverksamheten med ändrad regional ansvarsfördelning har nämnts i inledningen till detta avsnitt. Statskontoret har på uppdrag av regeringen utvärderat delar av försöksverksamheten i Skåne och Västra Götaland (Rapport från Statskontoret 2004:32). Inom ramen för försöksverksamheten har ansvaret för fördelningen av driftsbidrag till regionala kulturinstitutioner förts över till Region Skåne (s.k. kulturpåse). Västra Götaland, som inte omfattas av försöksverksamheten på kulturområdet, har i stället under en begränsad tid haft en överenskommelse med Kulturrådet om att de båda parterna gemensamt skulle utveckla ett samarbete för att realisera de kulturpolitiska målen och regionens kulturpolitiska strategi.

Statskontorets slutsatser återges här något förkortat.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att självstyrelseförsöket på kulturområdet i Skåne är begränsat. Dels omfattar försöket bara en del av de totala statsbidragen inom kulturområdet, dels är regleringen konstruerad på ett sådant sätt att det är svårt att genomföra övergripande förändringar. Detta på grund av motfinansieringskravens utformning samt att det är regeringen som anger vilka institutioner på regional nivå som är berättigade till statsbidrag.

Vi kan konstatera att utformningen av regleringen för Skåne och Västra Götaland bär flera likheter. I båda fallen är det regeringen som anger vilka institutioner som är statsbidragsberättigade och i båda fallen finns samma krav på motfinansiering. I Skåne går statsbidragen till självstyrelseorganet som därefter beslutar om fördelning för länets kulturinstitutioner. I Västra Götaland går statsbidraget direkt till de i regleringsbrevet utpekade institutionerna, utan att Västra Götalandsregionen har möjlighet att påverka fördelningen mellan dessa.

Utvärderingen visar att Region Skåne inte utnyttjat möjligheten att genomföra några större omfördelningar inom kulturpåsen. När det gäller relationen och dialogen med Statens kulturråd så har de båda självstyrelseorganen valt olika strategier. Vilka resultat dessa gett upphov till är dock svårt att uttala sig om.

Vår samlade bedömning är att aktörerna i Västra Götaland lyckats bättre än aktörerna i Skåne i arbetet med att systematiskt genomföra rationaliseringar och ompröva i verksamhet, vilket vi tolkar som regional samordning.

— — —

I sammanhanget är det också av intresse att känna till att Kulturrådet anser att systemet med kulturpåse förhindrar möjligheterna att aktivt arbeta med en nationell kulturpolitik. Genom en kulturpåse bryts den direkta kontakten mellan staten och de regionala kulturinstitutionerna, menar rådet. Medborgarna får svårare att få klarhet i var besluten om kulturpolitiken fattas.

Kulturrådet menar även att en modell med kulturpåse försvårar möjligheten att kunna göra omfördelningar inom befintliga bidragssystem för att kunna möta prioriterade behov på kulturområdet.⁵

Statskontorets rapport har överlämnats till den s.k. Ansvarskommittén, som har i uppdrag att se över uppgifts- och ansvarsfördelningen mellan de olika nivåerna i samhällsorganisationen.

Kommittén ska bl.a. analysera och bedöma om struktur och uppgiftsfördelning inom staten och mellan staten, landstingen och kommunerna behöver förändras. Kulturpolitiken är ett av de politikområden som anses ha betydelse för den regionala utvecklingspolitiken. Struktur- och ansvarsfrågor inom kulturpolitiken kan därför komma att beröras inom ramen för Ansvarskommitténs uppdrag. Resultaten av kommitténs arbete ska redovisas i början av 2007 och bör enligt utskottets uppfattning inte föregripas.

Utskottet konstaterar att den fråga som tas upp i motionerna 2004/05:Kr354 (c) och Kr334 (c) är av central betydelse för synen på hur den statliga kulturpolitiken ska bedrivas och hur de nationella kulturpolitiska målen ska uppnås. I det arbetet har Kulturrådet en viktig uppgift att bidra till att utveckla samspelet mellan de statliga, regionala och kommunala insatserna.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att det inte är motiverat att begära en utredning av Kulturrådets roll och en ändrad ansvarsfördelning då det gäller den statliga medelstilledningen på kulturområdet. Motionerna 2004/05:Kr354 (c) yrkande 2 och Kr334 (c) yrkandena 3 och 4 avstyrks därmed.

Ansökningar om EU-bidrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett förslag om att staten ska uppmuntra svenskar att söka fler EU-bidrag. Utskottet anser att ett uppdrag som regeringen nyligen gett Kulturrådet rörande internationell kulturstatistik kan komma att visa utfallet för EU-stödda projekt i Sverige jämfört med utfallet för övriga EU-länder. Resultatet av uppdraget bör inte föregripas genom ett tillkännagivande från riksdagen.

Jämför reservation 7 (m, fp, kd, c).

Inledning

Det löpande EU-arbetet på kulturområdet domineras av Kultur 2000-programmet respektive Mediaprogrammet. Kultur 2000-programmet omfattar alla konst- och kulturområden utom de audiovisuella medierna film, TV

⁵ Statskontorets rapport 2004:32 s. 175.

och video. Programmet som avser perioden 2000–2006 har en sammanlagd budget på 237 miljoner euro. Totalt deltar 30 länder i programmet. Under 2004 tilldelades projekt med svenska aktörer ca 2,3 miljoner euro.

Mediaprogrammet ger stöd till den europeiska audiovisuella industrin i syfte att stärka dess konkurrenskraft och öka spridningen av europeiska verk. Programmet löper under perioden 2001–2006 och har en budget på 513 miljoner euro för hela perioden. Sverige har under 2004 erhållit ca 4,4 miljoner euro i stöd från programmet.

Under 2004 lade EU-kommissionen fram förslag om nya ramprogram på kultur- och medieområdena. Förhandlingar har inletts kring det sakliga innehållet i avvaktan på att EU:s långtidsbudget, Agenda 2007, fastställs.

EU fördelar även medel från strukturfonderna till projekt med kulturanknytning. Under 2004 har EU inom olika insatsområden bidragit med totalt ca 251 miljoner kronor till svenska projekt med kulturanknytning.⁶

Kulturrådet har i uppdrag att bevaka och informera om EU:s politik och verksamhet inom kulturen. Riksantikvarieämbetet och Kulturrådet står gemensamt bakom EU:s kontaktkontor för kultur i Sverige, Kulturkontakt Sverige.

Den internationella kulturutredningen har i sitt betänkande Internationella kulturutredningen 2003 bl.a. gett följande kommentar om svenskar- nas samarbete med EU (SOU 2003:121 s. 84).

EU:s krav på *medfinansiering* ökar behovet av nationella medel om kulturlivet ska utnyttja denna möjlighet till internationellt samarbete. Många institutioner inom kulturavsnittet som arbetar långsiktigt och inte bedriver omfattande verksamhet av evenemangskaraktär avstår från att söka EU-medel. Det komplicerade ansökningsförfarandet och den tunga administrationen försvårar ansökningar och minskar nettoeffekten av stödet.

I 2006 års regleringsbrev har regeringen angett som mål för de statliga myndigheterna att ett starkt, utvecklat och varierat internationellt utbyte och samarbete ska främjas, bl.a. genom utveckling av ett internationellt perspektiv i verksamheten.

Kulturrådet har i regleringsbrevet även fått i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra jämförbarheten av kulturstatistik mellan Sverige och andra länder.

Motionen

I *motion Kr334* av Birgitta Sellén m.fl. (c) sägs att svenskar är jämförelsevis dåliga på att söka EU-medel för olika projekt. Staten bör därför uppmuntra och stimulera dem till att söka EU-bidrag i högre utsträckning än vad som nu är fallet (yrkande 34).

⁶ Uppgifterna har hämtats från prop. 2005/06:1 utgiftsområde 17 s. 34.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det är tänkbart att – som anförs i motionen – svenskarna är jämförelsevis dåliga på att söka EU-medel för olika projekt. Som framhållits av den internationella kulturutredningen skulle det i så fall kunna bero på medfinansieringskravet eller på att ansökningsförfarandet är komplicerat och därmed avskräckande.

Det uppdrag som regeringen nyligen gett Kulturrådet och som redovisats ovan torde kunna visa hur utfallet för EU-stödda projekt i Sverige förhåller sig till utfallet i övriga EU-länder. Innan resultatet av denna kartläggning föreligger är det enligt utskottets mening inte motiverat att överväga några åtgärder av det slag som motionärerna förordar.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr334 (c) yrkande 34.

Uppräkningen av anslagen till de regionala kulturinstitutionerna

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om att införa en ny princip för uppräkningsanslag till de regionala kulturinstitutionerna. Utskottet finner att de nuvarande utgångspunkterna för stöden är rimliga och framhåller att en ändring av rådande principer i hög grad är en resurs- och prioriteringsfråga.

Inledning

I enlighet med förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet får statsbidrag lämnas endast till regionala och lokala institutioner som också får bidrag från ett landsting, en kommun eller någon annan huvudman.

En reformering av det regionala stödsystemet genomfördes i samband med riksdagens beslut om den kulturpolitiska propositionen hösten 1996 och åren därefter. En uttalad utgångspunkt för stödsystemet var att det skulle tillgodose institutionernas behov av ekonomisk stabilitet för en långsiktig planering av verksamheten. Detta förutsatte, menade regeringen, att staten och de regionala huvudmännen i god tid skulle kunna ge besked om bidragen och eventuella förändringar av dessa. Det statliga bidraget måste vara förenat med villkor på ekonomisk motprestation från huvudmännens sida. En utgångspunkt borde vara att huvudmännens motprestation borde ”ligga på nuvarande nivå för att statligt bidrag av nuvarande omfattning” skulle erhållas.⁷

⁷ Prop. 1996/97:3 s. 198, bet. 1996/97:KrU1 s. 62, rskr. 1996/1997:129.

Enligt Kulturrådets direktiv för regionala och lokala teater-, musikteater- och dansinstitutioner samt musikinstitutioner är det en utgångspunkt för rådet att huvudmännens motprestation ligger kvar på minst föregående års nivå (2005-08-24, dnr KUR 2005/3328).

Motionerna

I två motioner, 2004/05:Kr361 yrkande 5 och Kr417 yrkande 8, av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd), behandlas de rådande formerna för statsbidrag till de regionala kulturinstitutionerna. För att dessa ska få statliga stöd krävs det att regionen eller kommunen där institutionen ligger satsar lika mycket som staten. Om regionen minskar sitt bidrag, minskar även staten sitt bidrag. Motionärerna anser att denna ordning är bra. Det borde emellertid på motsvarande sätt vara självklart att om regionen höjer sitt bidrag även staten ska höja sitt bidrag. Men så är det inte i dag. I båda motionerna föreslås att denna princip ska ändras.

Utskottets ställningstagande

Ett förverkligande av motionsförslagen med ändring av gällande principer för det regionala stödsystemet är ytterst en resurs- och prioriteringsfråga. Utskottet anser att utgångspunkterna för det regionala stödsystemet som redovisas i det föregående alltjämt är rimliga och kan inte se att det är motiverat att införa en sådan förändring som motionärerna föreslår.

Motionerna 2004/05:Kr361 (kd) yrkande 5 och Kr417 (kd) yrkande 8 avstyrks.

Samordning av de offentliga medlen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om en bättre samordning av statens, regionernas och kommunernas kulturstöd. Det bör vara möjligt för Kulturrådet att i dialoger med företrädare för regionala och lokala institutioner och deras huvudmän diskutera de problem som eventuellt uppstår om målen för de olika kulturstöden har olika inriktning.

Jämför reservation 8 (kd).

Inledning

Enligt regleringsbrevet för 2006 är ett av målen för Kulturrådet att genom bidragsgivning, information, samverkan och andra åtgärder främja konstnärlig och kulturell förnyelse. Kulturrådet ska också främja kulturarvet och bruket av det inom konstarterna, folkbiblioteksväsendet och museerna samt vidga delaktigheten i kulturlivet och stimulera eget skapande. Vidare ska

Kulturrådet medverka till att utveckla samspelet mellan de statliga regionala och kommunala insatserna i syfte att slå vakt om en nationell kulturpolitik, främja kulturell mångfald och geografiskt jämlik fördelning av kulturutbudet. Syftet med de bidrag som fördelas av Kulturrådet finns angivet i regleringsbrevet och i olika stödförordningar.

Motionen

I *motion Kr418* av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd) begär motionärerna bättre samordning av det ekonomiska stöd som staten, regionerna och kommunerna lämnar till kulturen. I dag ställer de offentliga bidragsgivarna upp olika mål, vilket gör att kulturskaparna tvingas dra åt olika håll för att få del av det offentliga stödet, hävdar motionärerna (yrkande 8).

Utskottets ställningstagande

Från kulturutskottets utgångspunkt är det självklart att de statliga bidragen på kulturområdet ska syfta till att de av riksdag och regering fastställda målen för kulturpolitiken ska kunna uppnås. Kulturrådet har väl uppbyggda kontakter med de regionala och lokala institutionerna och deras huvudmän, som ofta är ett landsting, en region eller en kommun. Rådet har återkommande dialoger med dessa om övergripande kulturpolitiska frågor. I sådana dialoger bör det vara möjligt att diskutera de problem som eventuellt uppstår när målen för de olika kulturstöden har olika inriktning. Det får förutsättas att Kulturrådet på motsvarande sätt även har goda kontakter med bidragsmottagare av annat slag och möjlighet att med dem diskutera eventuella målkonflikter med den offentliga bidragsgivningen.

Utskottet är inte berett att föreslå att riksdagen ska vidta någon åtgärd med anledning av motionsyrkandet. Motion Kr418 (kd) yrkande 8 avstyrks.

Förhållandet mellan projekt- och verksamhetsstöd

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker två motionsyrkanden med begäran om en översyn av förhållandet mellan projekt- och verksamhetsstöd. Utskottet hänvisar till ett regeringsuppdrag som Kulturrådet har att se över villkor och riktlinjer för de fria teater- och dansgrupperna. Resultatet av uppdraget och regeringens ställningstagande med anledning därav bör inte föregripas.

Jämför särskilt yttrande 2 (v).

Motionerna

I *motion 2004/05:Kr274* av Lars Ohly m.fl. (v) anser motionärerna att riksdagen ska stoppa den pågående projektifieringen av kulturanlagen. Det behövs ordentliga anslag för utvecklingsverksamhet och därmed för olika projekt, men när projektsystemet i sig börjar hindra kulturens fria utveckling, då har det gått för långt, menar motionärerna. De ger exempel på några i och för sig framgångsrika projekt som handlar om bokprat och sagostunder för barn på bibliotek eller ungdomsverksamheter av olika slag. När projekten upphör återstår emellertid endast ett stort tomrum, hävdar de. När det gäller den fria scenkonsten är en översyn aviserad av förhållandet mellan projekt- och verksamhetsbidrag. Även för övriga kultur- och ungdomsverksamheter bör en sådan översyn göras (yrkande 5).

Tasso Stafilidis m.fl. (v) ser i *motion Kr398* allvarligt på utvecklingen att alltfler ordinarie verksamheter inom dansområdet genomförs i form av projekt. Projektanslag har blivit en omistlig del av finansieringen av den ordinarie verksamheten. Om bidragen koncentreras till färre dansgrupper och koreografer hotas mångfalden och situationen försämras för de grupper som inte erhåller något verksamhetsbidrag. Det konstnärliga uttrycket begränsas genom att vi får ett mindre antal fria grupper och koreografer. Motionärerna föreslår att regeringen ska utreda förhållandet mellan verksamhets- och projektbidrag. Utredningen ska syfta till en långsiktigt hållbar lösning. De ekonomiska konsekvenserna av utredningens förslag bör även belysas (yrkande 25).

Utskottets ställningstagande

Våren 2004 beslutade riksdagen med bifall till en reservation av Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet att göra ett tillkännagivande om att regeringen skulle se över relationen mellan verksamhets- och projektbidragen till de fria grupperna, så att en långsiktigt hållbar utveckling skulle kunna åstadkommas för dem. Som ett skäl till förslaget angavs att de fria grupperna tvingades genomföra sin ordinarie verksamhet som projekt, eftersom verksamhetsbidragen är otillräckliga, vilket inte ansågs vara rimligt.⁸

Mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande har regeringen gett Kulturrådet i uppdrag att se över villkor och riktlinjer för de fria teater- och dansgrupperna. En slutredovisning ska lämnas till Utbildnings- och kulturdepartementet senast den 1 juli 2006.

Utskottet anser att resultatet av Kulturrådets uppdrag och regeringens ställningstagande med anledning därav inte bör föregripas. Motionerna 2004/05:Kr274 (v) yrkande 5 och Kr398 (v) yrkande 25 avstyrks således.

⁸ Bet. 2003/04:KrU7, rskr. 2003/04:202.

Samordning mellan kulturinstitutioner på central, regional och lokal nivå

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om samordning mellan kulturinstitutioner på central, regional och lokal nivå. Utskottet redovisar en rad åtgärder som vidtagits för att öka samordningen inom olika konstarter.

Jämför reservation 9 (v).

Motionen

I *motion Kr336* av Lars Ohly m.fl. (v) begär motionärerna att regeringen ska lämna förslag till en strategi för att samordna kulturinstitutionernas verksamheter på lokal, regional och nationell nivå. Motionärerna påpekar att länsbibliotek behövs lika väl som folk- och skolbibliotek samt arbetsplatsbibliotek. Vidare sägs i motionen att Länsmusikens och Rikskonserter utbud ska komplettera och stödja varandra i stället för att konkurrera. Vissa kulturområden måste stärkas, anser motionärerna. Det måste t.ex. finnas en livaktig musiker- och skådespelarkår ute i regionerna. Länsmusikinstitutionerna och länsteatrarna ska inte nöja sig med att enbart låna in föreställningar, musiker och skådespelare från storstäderna. Det måste även finnas en musiker- och skådespelarkår ute i regionerna (yrkande 12).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att samordning mellan den centrala, regionala och lokala nivån pågår inom olika kulturområden men att graden av samordning varierar mellan områdena.

På biblioteksområdet är samordningen mellan nivåerna sedan länge väl etablerad. Biblioteken ingår i ett landsomfattande nätverk som ger medborgarna tillgång till böcker kostnadsfritt, vilket slagits fast i bibliotekslagen.

På teaterområdet har regeringen i regleringsbrev för 2006 gett nationalscenerna, dvs. Operan och Dramaten, i uppdrag att i samråd med Riksteatern analysera hur en regelbunden och ökad gästspelsverksamhet liksom ett ökat utbyte med musikdramatiska resp. scenkonstinstitutioner från andra delar av landet ska åstadkommas.

Hösten 2005 avgav Riksteatern och landets sjutton länsteatrar en avsiktsförklaring om ett flerårigt samarbete för att stärka scenkonsten i hela landet. Samarbetet innefattar såväl repertoar- som arrangörs- och strukturfrågor inom scenkonstområdet. Huvudsyftet med samarbetet är att göra scenkonsten tillgänglig för fler människor i hela landet och att så många som möjligt ska nås av professionell scenkonst, oavsett vem man är eller var man bor.

På musikområdet kan nämnas att regeringen gett Rikskonserter i uppdrag att säkerställa att musikkivets aktörer får ett förstärkt inflytande på organisationen. Rikskonserter ska lämna förslag till olika åtgärder senast den 15 juni 2006. Förslagen ska stämmas av med bl.a. företrädare för länsmusikorganisationerna.

På dansområdet finns Dansnät Sverige, en sammanslutning av regionala huvudmän och Dansens Hus i Stockholm, som samverkar sinsemellan.

Ett annat exempel på samordning är det arbete som pågår vid ABM-centrum vid Kungl. Biblioteket med ett antal statliga museer, Kulturrådet, Riksarkivet m.fl. Regionalt baserade ABM-samarbeten finns i flera län.⁹

Enligt utskottets uppfattning är det angeläget att effekten av de skattemedel som tilldelats olika kulturområden blir så stor som möjligt. Ett sätt att uppnå ett gott resultat kan vara att samordna verksamheter. Det anförda visar att åtgärder vidtagits inom konstområdena likaväl som inom biblioteks- och museiområdet. Det är därför inte påkallat med någon särskild åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion Kr336 (v) yrkande 12 som därför avstyrks.

Kulturrådets internationella uppdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om att Kulturrådet ska få ett tydligt internationellt uppdrag. Kulturrådet har tillförts medel i 2006 års budget för internationell verksamhet. Av regleringsbrevet för 2006 framgår att ett av verksamhetsmålen för Kulturrådet syftar till att rådet ska främja ett starkt, utvecklat och varierat internationellt utbyte och samarbete.

Inledning

För att bygga ut Kulturrådets resurser för internationellt kulturutbyte föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2006 att anslag 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* skulle tillföras sammanlagt 3,75 miljoner kronor för internationell verksamhet. Därutöver föreslog regeringen 2 miljoner kronor motsvarande de medel under anslaget som disponerats av Svenska institutet skulle överföras till Kulturrådet. Slutligen föreslog regeringen att Kulturrådets förvaltningsanslag skulle räknas upp med 500 000 kronor för myndighetens utökade förvaltning och ansvar i samband med den internationella kulturverksamheten. Riksdagen godkände förslaget.¹⁰

⁹ ABM står för Arkiv, bibliotek och museer.

¹⁰ Prop. 2005/06:1 utgiftsområde 17, bet. 2005/06:KrU1, rskr. 2005/06:85.

En särskild utredare har på regeringens uppdrag gjort en översyn av de statliga insatserna för internationell kulturverksamhet. I betänkandet Internationella kulturutredningen 2003 (SOU 2003:121) föreslår utredaren bl.a. att Kulturrådet ska få ett kulturpolitiskt samordningsansvar för den internationella kulturverksamheten. Rådet ska enligt förslaget bl.a. samla och sprida information kring svenska och utländska finansärer av internationellt kulturutbyte. Rådet föreslås också få i uppgift att följa upp och stödja utvecklingen av nätverk inom kulturområdet och ansvara för årliga utvärderingar av de statliga internationella kultursatsningarna. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Motionen

Maria Hassan m.fl. (s) föreslår i *motion 2004/05:Kr374* att Kulturrådet ska få ett tydligt internationellt uppdrag att stimulera, underlätta och främja internationellt kulturutbyte.

Utskottets ställningstagande

Som framgår av inledningen till detta avsnitt har Kulturrådet för 2006 tillförts ekonomiska resurser för internationell verksamhet. I regleringsbrevet för 2006 anger regeringen följande övergripande verksamhetsmål för Kulturrådet.

Ett starkt, utvecklat och varierat internationellt utbyte och samarbete ska främjas, bl.a. genom utveckling av ett internationellt perspektiv i verksamheten.

Enligt utskottets uppfattning får motionsyrkandet därmed anses vara tillgodosett. Utskottet vill tillägga att regeringens överväganden med anledning av förslagen i betänkandet om internationell kulturpolitik inte bör föregripas. Motion 2004/05:Kr374 avstyrks.

Uppföljning av Barnaktionsgruppens förslag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om att regeringen i samråd med Sveriges kommuner och landsting ska ha beredskap att följa upp Barnaktionsgruppens resultat. Utskottet anser att det får ankomma på regeringen att ta ställning till vilka åtgärder som bör vidtas när resultatet av kommitténs arbete föreligger för att på bästa sätt stärka den framtida barnkulturen i hela landet.

Jämför reservation 10 (v).

Inledning

Aktionsgruppen för barnkultur (Ku 2004:07) är en statlig kommitté som har i uppdrag att lämna förslag till hur barnkulturens ställning kan stärkas. Aktionsgruppen ska ta initiativ till ett s.k. modellsamarbete mellan kommuner i syfte att sprida föredömliga former för arbetet med barn och kultur. Det gäller arbete med kultur inom bl.a. teater, dans, musik, litteratur, bildkonst, film och museer. Det gäller även samordning mellan olika aktörer och nätverk för att främja barns tillgång till kultur. Aktionsgruppen ska samverka med kommuner och landsting och med berörda myndigheter, institutioner och organisationer. Till dessa hör bl.a. Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet. Aktionsgruppen ska redovisa sitt uppdrag i en slutrapport senast den 15 april 2006 (dir. 2004:117).

Representanter för Aktionsgruppen informerade under hösten 2005 kulturutskottet om hur arbetet inom kommittén framskrider.

Statsministern har i regeringsförklaringen den 13 september 2005 meddelat att satsningarna på barns kultur ska fortsätta och att 2007 ska vara ett barnkulturår.

Motionen

I *motion Kr336* av Lars Ohly m.fl. (v) hävdar motionärerna att decentraliseringen av kommunala budgetar på många håll inneburit att de kommunala anslag som avsatts för barns kultur splittrats upp så att de enskilda delarna inte räckt till något alls. Motionärerna påminner om att FN:s barnkonvention bl.a. stadgar att konventionsstaterna ska respektera och främja barnens rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet. Motionärerna föreslår mot denna bakgrund att regeringen ska påbörja ett samråd med Sveriges kommuner och landsting för att skapa en gemensam beredskap för att följa upp Barnaktionsgruppens resultat (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i och för sig inte något att invända mot motionärernas förslag att ett regelrätt samråd mellan central, regional och lokal nivå inleds på barnkulturens område. Inom ramen för Barnaktionsgruppens arbete förekommer redan en samverkan mellan de tre nivåerna. Utskottet anser att det får ankomma på regeringen att ta ställning till vilka åtgärder som bör vidtas när resultatet av kommitténs arbete föreligger för att på bästa sätt stärka den framtida barnkulturen i hela landet. Motion Kr336 (v) yrkande 3 avstyrks därmed.

Immigrantinstitutet i Borås

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsförslag om att Immigrantinstitutet i Borås ska få ett erkännande från statens sidan samt ett ekonomiskt stöd. Utskottet konstaterar att yrkandet redan är tillgodosett.

Motionen

I *motion Kr402* av Ulf Sjösten (m) föreslår motionären att Immigrantinstitutet i Borås ska få ett erkännande från statens sida samt ett statligt ekonomiskt stöd.

Utskottets ställningstagande

Immigrantinstitutet i Borås är en ideell organisation med huvudsyfte att fungera som informations- och dokumentationscentrum i invandrar- och flyktingfrågor. Institutet uppbär sedan 1985 statligt stöd. För 2005 tilldelades Immigrantinstitutet 695 000 kronor av Kulturrådet. Det förhållandet att staten har tillskjutit medel till institutet under tjugo års tid får sägas utgöra ett erkännande av verksamheten. Något erkännande därutöver torde inte vara påkallat.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att riksdagen ska avslå motionen. Motion Kr402 (m) avstyrks således.

Grekiskt kulturcentrum

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om bl.a. ekonomiskt stöd till Grekiskt kulturcentrum. Utskottet konstaterar att det ankommer på Kulturrådet att bedöma om statsbidrag ska utgå till organisationen i fortsättningen.

Inledning

Inom ramen för anslag 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete*, anslagsposten 3 *Bidrag och andra insatser för mångkultur och nationella minoriteter* fördelar Kulturrådet bidrag till mångkulturella organisationer. Rådet har fastställt följande direktiv för ändamålet.

- Sökande organisationer förutsätts arbeta genom att sprida kunskap om eller på annat sätt bidra till att säkerställa en kulturell och etnisk mångfald inom kulturlivet.

- Stödet kan utgå som verksamhetsbidrag och/eller projektbidrag till organisationer som ansvarar för arkiv, bibliotek, dokumentation eller annan verksamhet.
- Förutsättning för bidrag är medfinansiering av annan part, att verksamheten är av nationellt intresse, samt att den är tillgänglig för allmänheten.

Motionen

I *motion Kr397* av Tasso Stafilidis (v) föreslår motionären att regeringen ska undersöka möjligheterna att åstadkomma en permanent ekonomisk lösning som säkrar existensen för Grekiskt kulturcentrum. Kulturcentrumet befinner sig i ekonomisk knipa och är på väg att läggas ner om inte åtgärder vidtas för att förhindra det (yrkande 1). Vidare föreslår motionären att kriterier och villkor ska fastställas för de statliga stöden till invandrade minoriteters kulturinstitutioner (yrkande 3).

Utskottets ställningstagande

Kulturrådet har som övergripande prioritering i sin bidragsgivning i uppgift att säkerställa att det mångkulturella samhället får genomslag i kulturpolitiken. Medel för ändamålet anvisas under anslag 28:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete*. Regeringen har under ett tiotal år fram t.o.m. 2004 särskilt omnämnt Grekiskt kulturcentrum som bidragsmottagare i regleringsbrevet för Kulturrådet. Medel har utbetalats till centrumet från en anslagspost för mångkulturella organisationer. Någon särskild anslagspost för bidrag till invandrade minoriteters organisationer har emellertid inte funnits och finns inte heller nu.

Regeringens beslut att fr.o.m. 2005 inte längre föra upp Grekiskt kulturcentrum som bidragstagare i regleringsbrevet innebär att det numera ankommer på Kulturrådet att avgöra om Grekiskt kulturcentrum uppfyller de stödskriterier som rådet fastställt för bidraget till mångkulturella organisationer. För 2005 beslutade Kulturrådet att tilldela organisationen 397 000 kronor.

Enligt utskottets uppfattning är det inte motiverat att ändra på den ordning som nu råder och som innebär att ansvaret för bidragsfördelningen på detta område har delegerats till Kulturrådet.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motion Kr397 (v) yrkandena 1 och 3.

Markering av Gustav Eriksson Vasas dödsdag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om att Gustav Eriksson Vasas dödsdag ska markeras. Utskottet anser att det får ankomma på regeringen eller den myndighet som regeringen utser att – om det befinns vara angeläget – finna ett lämpligt sätt att hantera frågan.

Utskottets ställningstagande

I motion 2004/05:Kr386 av Leif Björnlod (mp) erinrar motionären om att Erik den XIV:s och Karin Månsdotters son Gustav Eriksson Vasa dog i Ryssland 1607. Motionären föreslår att denne vår kronprins sista viloplats bör uppmärksammas, t.ex. genom att utmärka den på något sätt inför 400-årsdagen 2007. Lämplig myndighet eller institution bör därför uppmanas ta kontakt med motsvarande ryska institutioner för att utreda på vilket sätt detta kan ske.

Utskottets ställningstagande

Förslaget i motionen bör – om det befinns vara angeläget – lämpligen hanteras av regeringen eller den myndighet som regeringen utser. Utskottet kan inte finna att det är motiverat att riksdagen uttalar sig i frågan. Motion 2004/05:Kr386 (mp) avstyrks således.

Arkitekturår

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om att ett arkitekturår ska proklamerats. Utskottet hänvisar till att 2001 utsågs till Arkitekturår av regeringen.

Inledning

År 2001 utsågs av regeringen till Arkitekturår. En långsiktig målsättning med Arkitekturåret var att efterfrågan på och förståelsen för god arkitektur, formgivning och design i hela landet skulle öka. Regeringen önskade även få till stånd en bredare debatt om de gemensamma miljöernas arkitektur och form och därigenom stimulera till en diskussion om hur dessa kvaliteter bäst skulle utvecklas och förstärkas. Verksamheter i hela landet berördes. Kampanjen för Arkitekturåret leddes av Arkitekturmuseet.

I budgetpropositionen för 2003 (utgiftsområde 17) redovisade regeringen utvärderingar som gjorts av Arkitekturmuseet och Statskontoret. Enligt dessa hade satsningen på Arkitekturåret 2001 inneburit att arkitekturen etablerat sig och förstärkt sin position som ett angeläget kunskapsområde såväl bland allmänheten som inom statliga myndigheter, kommuner, organisationer och företag.

Motionen

I *motion Kr269* av Jörgen Johansson och Rigmor Stenmark (c) föreslås att regeringen ska ta initiativ till en arkitektonisk satsning som bidrar till att utveckla byggandet i landet. Detta bör ske genom att regeringen fattar beslut om ett arkitekturår.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser nu liksom tidigare att det är en angelägen kulturpolitisk uppgift att säkerställa hög kvalitet i den byggda och formade miljön med utgångspunkt i människans behov av väl fungerande, konstnärligt genomarbetade och stimulerande omgivningar.¹¹ Arkitekturåret 2001 var en stor och viktig manifestation som engagerade både statliga verksamheter och många andra aktörer över hela landet. Enligt utskottets uppfattning bör en ny sådan satsning inte göras förrän en längre tid har förflutit. Det ankommer emellertid på regeringen att ta ställning till om – och i så fall när – det på nytt behövs en manifestation av samma slag. Motion Kr269 (c) avstyrks därmed.

Högtidlighållande av Astrid Lindgrens minne m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkanden som bl.a. syftar till att regeringen genom Kulturrådet ska delta i högtidlighållande av Astrid Lindgrens minne m.m. Utskottet har inhämtat att Kulturrådet inom ramen för sitt ordinarie arbete med ALMA-priset kommer att uppmärksamma 100-årsminnet av Astrid Lindgrens födelse.

Inledning

Riksdagen beslutade hösten 2002 att ett årligt internationellt litteraturpris skulle instiftas till Astrid Lindgrens minne, ALMA-priset. Priset delades ut första gången 2003. Under anslag 28:9 *Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter* anvisas 5 miljoner kronor för prissumman. Inom ramen för anslag 28:1 *Statens kulturråd* har medel anvisats för att administrera priset.

¹¹ Jfr bet. 1997/98:KrU s. 7.

Med stöd från EU:s strukturfonder (Mål 2 Södra) och Regionförbundet i Kalmar län påbörjades 2004 arbetet med att bygga upp ett kunskapscentrum och museum om Astrid Lindgren och hennes livsverk. Verksamheten kommer att inriktas på dokumentation, forskning och kvalificerad information kring personen Astrid Lindgren, hennes skapande gärning och hennes ställning i Sverige och internationellt, inbegripet hennes insatser som ledande opinionsbildare och samhällsdebattör. Centrumet kommer att invigas 2007 i samband med firandet av 100-årsminnet av författarinnans födelse. Vimmerby kommun har förbundit sig att säkra finansieringen av den löpande driftskostnaden efter projekttidens utgång vid slutet av 2006.

Motionen

I *motion Kr319* av Yvonne Andersson och Chatrine Pålsson (kd) föreslår motionärerna att regeringen genom Kulturrådet ska medverka till att högtidlighålla minnet av Astrid Lindgren i samband med hennes 100-årsdag 2007 (yrkande 1). Vidare föreslår motionärerna att statliga medel ska tillskjutas för den forsknings- och informationsverksamhet som rör Astrid Lindgrens gärning och som etablerats i Vimmerby med hjälp av EU-medel (yrkande 2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inhämtat att Kulturrådet inom ramen för sitt ordinarie arbete med ALMA-priset kommer att uppmärksamma 100-årsminnet av Astrid Lindgrens födelse. Astrid Lindgren-sällskapet har fått bidrag från Kulturrådet för att projektera ett jubileumsfirande med en rad olika aktiviteter.

Frågan om särskilda medel ska tillskjutas för den forsknings- och informationsverksamhet som avser Astrid Lindgrens gärning och som bedrivs i Vimmerby är ytterst en resursfråga, som får hanteras i det ordinarie budgetarbetet och vägas mot andra angelägna behov.

Motion Kr319 (kd) yrkanden 1 och 2 avstyrks därmed.

Riktlinjer för uttal av sifferserier

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag som syftar till att sifferserier och nummerkombinationer ska uttalas på ett enhetligt sätt. Utskottet anser att det får ankomma på regeringen eller den myndighet regeringen utser att – om det befins vara angeläget – utarbeta sådana riktlinjer som föreslås i motionen.

Motionen

Förslaget i *motion Kr372* av Leif Björn lod (mp) syftar till att sifferserier och nummerkombinationer ska uttalas på ett enhetligt sätt. Det finns inte något enhetligt sätt att läsa upp nummerserier, vilket kan ge upphov till missuppfattningar. Motionären exemplifierar med telefonnummer inklusive landsnummer och riktnummer.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att förslaget i motionen inte är en fråga som riksdagen ska ta ställning till. Utskottet avstyrker *motion Kr372* (mp).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Utvärdering av några av de kulturpolitiska målen, punkt 1 (m, fp, kd, c)

av Lennart Kollmats (fp), Kent Olsson (m), Gunilla Tjernberg (kd), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Birgitta Sellén (c), Anna Lindgren (m) och Hans Backman (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utvärdering av några av de kulturpolitiska målen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Kr229.

Ställningstagande

Vi anser i likhet med motionärerna bakom motion 2004/05:Kr229 (m) att gruppen invandrare liksom skolelever tillhör de grupper som har svikits på många punkter genom att de inte fått lära sig hur man gör och tänker i Sverige. Den som saknar kunskap om bakgrunden till traditioner och seder riskerar att drabbas av rotlöshet och kan bli offer för kommersialiserade företeelser. Det har vi redan sett bevis på i vårt land hos de yngre. För dem som kommer till vårt land och kanske inte har annat än sin egen kultur och sina egna traditioner i bagaget, blir mötet med ett samhälle som förtränger sina traditioner och kulturyttringar en stor besvikelse som kan leda till sådana motsättningar som kulturpolitiken egentligen ska motverka.

Mot denna bakgrund anser vi att det är dags att utvärdera den statliga kulturpolitiken som den utformades genom riksdagens beslut 1996. Ett syfte med en sådan utvärdering är att vi i framtiden ska stå bättre rustade inför internationella kulturmöten.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen ska bifalla motion 2004/05:Kr229 (m).

2. Mångkulturåret, punkt 2 (v)

av Rossana Dinamarca (v) och Peter Pedersen (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om utvärdering av mångkulturåret. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr336 yrkande 5.

Ställningstagande

Regeringen har utsett 2006 till Mångkulturår. Särskilda medel har anvisats över statsbudgeten och en samordnare är tillsatt. Vi anser att olika slags resurser som finns tillgängliga runt omkring oss måste utnyttjas under året. Det gäller kvinnor och män som behärskar olika kulturella uttryck och dessutom är beredda att utveckla den gemensamma kulturen i landet på samma vis som kulturer alltid har utvecklats. Vi anser också att Mångkulturårets satsningar måste ge utslag i kulturlivet även efter det att året avslutats. För att inte rasism, främlingsfientlighet och segregering ska spräcka samhället måste vi sträva efter att uppnå ett kulturklimat som är jämlikt och inkluderande.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen ska bifalla motion Kr336 yrkande 5.

3. Översyn av reglerna för stöd till nationella minoriteter, punkt 3 (v)

av Rossana Dinamarca (v) och Peter Pedersen (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om översyn av reglerna för stöd till nationella minoriteter. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Kr274 yrkande 2.

Ställningstagande

I motion 2004/05:Kr274 (v) erinrar motionärerna om att Kulturrådet i en rapport om de nationella minoriteterna och kulturlivet har framhållit att minoriteternas behov ofta inte är förenliga med det regelverk för bidragsgivning som rådet har att följa. Liksom Kulturrådet anser vi att förordningarna inom hela det kulturpolitiska området bör gås igenom och eventuellt ändras så att de anpassas till den nationella minoritetspolitiken. I det sam-

manhanget bör man även se över hur minoritetsgruppernas ungdomar och deras möjligheter till kulturskapande ska kunna tillgodoses på ett bättre sätt än vad som är fallet i dag.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen ska bifalla motion 2004/05:Kr274 (v) yrkande 2.

4. Stöd till den samiska kulturen, punkt 4 (fp, c)

av Lennart Kollmats (fp), Birgitta Sellén (c) och Hans Backman (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om stöd till den samiska kulturen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2004/05:Kr368 yrkande 34 och 2005/06:Kr381 yrkande 41.

Ställningstagande

Vi kan konstatera att Sverige gärna verkar för stärkta rättigheter för minoriteter i andra länder samtidigt som vi är ganska dåliga på att genomföra samma sak här hemma. En särskilt bekymmersam fråga gäller samernas kulturella rättigheter inom Sverige. Sametingets tillkomst var ett stort steg framåt, men så mycket mer har inte hänt på många år. Vi menar att samsfrågorna hanteras dåligt.

I likhet med motionärerna bakom motionerna 2004/05:Kr368 (fp) och Kr381 (fp) anser vi att det skulle vara förhållandevis enkelt att stödja samisk kultur genom att ge Sametinget utökade befogenheter och möjlighet att kanalisera ekonomiska resurser till kulturaktiviteter i samarbete med de centrala statliga kulturmyndigheterna.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen ska bifalla motionerna 2004/05:Kr368 (fp) yrkande 34 och Kr381 (fp) yrkande 41.

5. Nordiskt samarbete för att stödja de nationella minoriteterna, punkt 5 (v)

av Rossana Dinamarca (v) och Peter Pedersen (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om nordiskt samarbete för att stödja de nationella minoriteterna. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr336 yrkande 9.

Ställningstagande

I likhet med motionärerna bakom motion Kr336 (v) vill vi framhålla att tillgången till litteratur på romani chib, meänkieli, samiska och jiddisch är mycket dålig, på vissa håll obefintlig. Förutsättningarna för Sverige att tillsammans med de nordiska grannländerna arbeta för att avhjälpa de brister som finns inom detta område bör vara goda. Hittills har Sverige till stor del åkt snålskjuts på Norge i fråga om samisk litteratur. Även möjligheterna att finansiera film på minoritetsspråken samiska och finska tycks vara sämre i Sverige än i Norge och Finland.

Regeringen bör därför få i uppdrag att – inom ramen för det nordiska samarbetet eller på annat sätt – utreda hur de minoritetsspråkiga kulturerna kan stärkas genom samarbete över de nordiska gränserna.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen ska bifalla motion Kr336 (v) yrkande 9.

6. Långsiktighet i statens stöd till kulturlivet, punkt 6 (m, fp, kd, c)

av Lennart Kollmats (fp), Kent Olsson (m), Gunilla Tjernberg (kd), Lena Adelson Liljeroth (m), Birgitta Sellén (c), Anna Lindgren (m) och Hans Backman (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om långsiktighet i statens stöd till kulturlivet. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr418 yrkande 4.

Ställningstagande

Vi anser att den statliga kulturpolitiken ska präglas av långsiktighet. Exempelvis ska ett museum som har till uppgift att vårda ett fysiskt kulturarv inte behöva se delar av samlingen bokstavligen ätas upp av skadeinsekter på grund av att medelstildelningen är otillräcklig ett visst år. Engångssatsningar kan i vissa fall vara välbehövliga injektioner. Men erfarenheterna från dessa satsningar måste tas till vara och användas i det långsiktiga arbetet. Vi anser att den socialdemokratiska regeringen ofta, på område efter område, låter tillfälliga prioriteringar styra utan att se till långsiktighetens betydelse. En höjning av ett anslag ett år kan tas tillbaka året därpå. Detta skapar enbart otrygghet och försvårar möjligheten till långsiktiga satsningar.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen ska bifalla motion Kr418 (kd) yrkande 4.

7. Ansökningar om EU-bidrag, punkt 8 (m, fp, kd, c)

av Lennart Kollmats (fp), Kent Olsson (m), Gunilla Tjernberg (kd), Lena Adelsohn Liljeroth (m), Birgitta Sellén (c), Anna Lindgren (m) och Hans Backman (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ansökningar om EU-bidrag. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr334 yrkande 34.

Ställningstagande

Vi anser liksom motionärerna bakom motion Kr334 (c) att svenskarna är förhållandevis dåliga på att söka EU-medel för olika projekt. En del EU-bidragssmedel skulle kunna användas för att starta projekt som kan leda till ökad regional och nationell tillväxt genom kulturen. Vi föreslår därför att regeringen eller den myndighet regeringen utser ska få i uppgift att uppmuntra och stimulera svenskarna att söka EU-bidrag i högre utsträckning än vad som nu är fallet.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen ska bifalla motion Kr334 (c) yrkande 34.

8. Samordning av de offentliga medlen, punkt 10 (kd)

av Gunilla Tjernberg (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om samordning av de offentliga medlen. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr418 yrkande 8.

Ställningstagande

Jag har noterat att det förekommer att staten, landstingen och kommunerna ställer upp olika mål för sin bidragsgivning. Detta gör att mottagarna av stöden kan tvingas dra åt olika håll för att få del av stöden, vilket enligt min mening inte är rimligt. Jag anser liksom motionärerna bakom motion Kr418 (kd) att det är viktigt att de offentliga stöden från staten, landstingen och kommunerna samordnas för att avhjälpa de brister som finns i dag bl.a. vad gäller mål och inriktning. En större samordning av de offentliga resurserna och ett större gemensamt ansvar skulle gynna kulturlivet i Sverige.

Med hänvisning till det anförda anser jag att riksdagen ska bifalla motion Kr418 (kd) yrkande 8.

9. Samordning mellan kulturinstitutioner på central, regional och lokal nivå, punkt 12 (v)

av Rossana Dinamarca (v) och Peter Pedersen (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om samordning mellan kulturinstitutioner på central, regional och lokal nivå. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr336 yrkande 12.

Ställningstagande

Vi anser att vissa kulturområden måste stärkas regionalt och lokalt. Det bör t.ex. finnas en livaktig musiker- och skådespelarkår ute i regionerna. Länsmusikinstitutionerna och länsteatrarna bör inte nöja sig med att låna in föreställningar, musiker och skådespelare från storstäderna. Vi anser därför i likhet med motionärerna bakom motion Kr336 (v) att regeringen bör utarbeta förslag till en strategi för att samordna kulturinstitutionernas verksamheter på lokal, regional och nationell nivå.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen ska bifalla motion Kr336 (v) yrkande 12.

10. Uppföljning av Barnaktionsgruppens förslag, punkt 14 (v)

av Rossana Dinamarca (v) och Peter Pedersen (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om uppföljning av Barnaktionsgruppens resultat. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Kr336 yrkande 3.

Ställningstagande

Vi har noterat att decentraliseringen av kommunala budgetar på många håll inneburit att de kommunala anslag som är avsedda för barns kultur har splittrats upp så att de enskilda delarna inte räckt till något alls. I sammanhanget erinrar vi om att FN:s barnkonvention bl.a. stadgar att konventionsstaterna ska respektera och främja barnens rätt att till fullo delta i det

kulturella och konstnärliga livet. Mot den bakgrunden vill vi i likhet med motionärerna bakom motion Kr336 (v) föreslå att regeringen ska påbörja ett samråd med Sveriges kommuner och landsting för att skapa en gemensam beredskap att följa upp Barnaktionsgruppens resultat.

Med hänvisning till det anförda anser vi att riksdagen ska bifalla motion Kr336 (v) yrkande 3.

Särskilda yttranden

1. Kulturrådets roll, punkt 7 (c)

Birgitta Sellén (c) anför:

Jag anser att det är angeläget att minska den statliga styrningen av kulturpolitiken. Det lokala självstyret bör i stället få spela en verklig roll, även vad gäller utformningen av kulturpolitiken. Beslut om verksamheter, befogenheter och fördelning av statliga bidrag bör fattas så nära människan som möjligt. Som framförts motionsvägen borde därför Statens kulturråds roll ses över i syfte att klargöra förutsättningarna för att regionalisera delar av dess verksamhet. Jag har emellertid avstått från att reservera mig till förmån för motionerna 2004/05:Kr354 (c) yrkande 2 och Kr334 (c) yrkandena 3 och 4. Jag anser nämligen att det är rimligt att tills vidare avvakta resultatet av Ansvarskommitténs arbete.

2. Förhållandet mellan projekt- och verksamhetsstöd, punkt 11 (v)

Rossana Dinamarca (v) och Peter Pedersen (v) anför:

I två motioner från Vänsterpartiet, nämligen 2004/05:Kr274 (v) yrkande 5 och Kr398 (v) yrkande 25, föreslår motionärerna att en översyn ska göras av förhållandet mellan projekt- och verksamhetsbidrag på kulturområdet. Vi har avstått från att reservera oss till förmån för förslagen. Vi anser nämligen att det är rimligt att avvakta resultatet av det uppdrag som regeringen gett Kulturrådet och som innebär att en översyn nu görs av bidragsgivningen till fria teater- och dansgrupper.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05:Kr229 av Anita Sidén och Ulf Sjösten (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om utvärdering av kulturpolitiken.

2004/05:Kr274 av Lars Ohly m.fl. (v):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av de regelverk som reglerar bidragsgivningen för kulturändamål, med särskilt avseende på samhällets skyldigheter gentemot de nationella minoriteterna.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av en översyn av förhållandet mellan projekt- och verksamhetsbidrag även för andra kulturverksamheter än den fria scenkonsten.

2004/05:Kr354 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

2. Riksdagen begär att regeringen låter se över kulturpolitikens utformning med syfte att minska den statligt styrda kulturen och i stället stärka den lokala och regionala kulturen.

2004/05:Kr361 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om principerna för statens anslag till de regionala kulturinstitutionerna i förhållande till regionernas anslag till samma institutioner.

2004/05:Kr368 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om stöd till den samiska kulturen i Sverige.

2004/05:Kr374 av Maria Hassan m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av att Kulturrådet ges ett tydligt internationellt uppdrag redan för år 2005.

2004/05:Kr386 av Leif Björnlod (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att 400-årsdagen av Gustav Eriksson Vasas frånfälle uppmärksammas på det sätt som anförs i motionen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:Kr269 av Jörgen Johansson och Rigmor Stenmark (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genomföra en arkitektonisk satsning via proklamerandet av ett arkitektoniskt år.

2005/06:Kr319 av Yvonne Andersson och Chatrine Pålsson (båda kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att högtidlighålla minnet av Astrid Lindgren i samband med hennes 100-årsdag 2007.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett statligt ansvarstagande för forsknings- och informationsverksamheten i Vimmerby.

2005/06:Kr334 av Birgitta Sellén m.fl. (c):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att beslut om verksamheter, befogenheter och fördelning av statliga bidrag inom kulturpolitiken bör fattas så nära människan som möjligt.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att utreda Statens kulturråds roll och se över förutsättningarna för att regionalisera delar av dess verksamhet.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att staten bör uppmuntra och stimulera till att fler EU-bidrag söks.

2005/06:Kr336 av Lars Ohly m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör initiera ett samråd med Sveriges Kommuner och Landsting för att skapa en gemensam beredskap att följa upp barnaktionsgruppens resultat.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mångkulturårets betydelse och behov av uppföljning.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen via Nordiska rådet, eller på andra sätt, låter utreda hur de minoritetsspråkiga kulturerna kan stärkas genom samarbete över de nordiska gränserna.

12. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till strategi för samordning mellan kulturinstitutioner och verksamheter på lokal, regional och nationell nivå.

2005/06:Kr372 av Leif Björnlod (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att vad i motionen anförts om att ta fram riktlinjer för ett enhetligt uttalande av sifferserier och andra nummerkombinationer.

2005/06:Kr381 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om stöd till den samiska kulturen i Sverige.

2005/06:Kr397 av Tasso Stafilidis (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att undersöka möjligheterna för en permanent ekonomisk lösning som säkrar Grekiskt Kulturcentrums existens och basverksamhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att tillsätta en utredning som skall ta fram klara kriterier och villkor gällande det statliga stödet till invandrade minoriteters kulturinstitutioner.

2005/06:Kr398 av Tasso Stafilidis m.fl. (v):

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om den konstnärliga mångfalden gällande verksamhetsbidrag och projektbidrag.

2005/06:Kr402 av Ulf Sjösten (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om statligt erkännande av och stöd till Immigrantinstitutet.

2005/06:Kr417 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om principerna för statens anslag till de regionala kulturinstitutionerna.

2005/06:Kr418 av Gunilla Tjernberg m.fl. (kd):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om betydelsen av långsiktighet i statens stöd av kulturlivet.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om samordning av de offentliga insatserna på kulturområdet.